

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI
1.2 Facultatea	FACULTATEA DE TEOLOGIE ROMANO-CATOLICĂ
1.3 Departamentul	TEOLOGIE ȘI STUDII SOCIO-RELIGIOASE
1.4 Domeniul de studii	TEOLOGIE
1.5 Ciclul de studii	LICENȚĂ
1.6 Programul de studii/Calificarea	STUDII RELIGIOASE

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	ISTORIA CULTURII ȘI ARTEI RELIGIOASE						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. dr. Eugen RĂCHITEANU						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. dr. Eugen RĂCHITEANU						
2.4 Anul de studiu	3	2.5 Semestrul	1	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS/Ob.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					6
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					6
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					5
Tutoriat					-
Examinări					3
Alte activități					-
3.7 Total ore studiu individual					19
3.8 Total ore din planul de învățământ (3.4)					56
3.9 Total ore pe semestru (3.4. + 3.7)					75
3.10 Numărul de credite					3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	-
4.2 de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> ● frecvența fizică sau on-line obligatorie ● dispunerea de materialele distribuite ● activarea de către studenți a adreselor e-mail instituționale (de forma prenume.nume@s.unibuc.ro), pentru a putea avea acces la platforma de învățare on-line a UB ● în cazul frecventării on-line, posibilitatea utilizării aplicației Google Meet, pe calculatorul personal, telefon sau tabletă
5.2 de desfășurare a seminarului	<ul style="list-style-type: none"> ● frecvența fizică sau on-line obligatorie ● activarea de către studenți a adreselor e-mail instituționale (de forma prenume.nume@s.unibuc.ro), pentru a putea avea acces la platforma de învățare on-line a UB ● în cazul frecventării on-line, posibilitatea utilizării aplicației Google Meet pe calculatorul personal, telefon sau tabletă

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C2. Promovează activități religioase..
Competențe transversale	CT1. Aplică cunoștințe de filozofie, etică și religie.

7.Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Înțelegerea evoluției culturii și artei religioase, explorarea diversității expresiilor religioase, dezvoltarea gândirii critice și a competențelor analitice, precum și promovarea dialogului intercultural și interreligios.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Identificarea caracteristicilor artistice și simbolice; • Analiza evoluției stilurilor artistice religioase; • Înțelegerea impactului contextului istoric; • Aplicarea tehnicilor de analiză iconografică și iconologică; • Interpretarea relației dintre textul sacru și artă; • examinarea influențelor reciproce între religii și culturi; • elaborarea unei perspective critice asupra artei religioase contemporane

8.Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere în Istoria Culturii și Artei Religioase.	Învățare prin descoperire și explorare virtuală Analiză vizuală Învățare prin problematizare	Desfășurare fizică în sală și concomitent, transmitere în sistem videoconferință (Google Meet)
2. Arta religioasă în Antichitate.		
3. Arta creștină timpurie și arta bizantină.		
4. Arta creștină în gândirea părinților conciliari de la Niceea 325 până la Niceea 787		
5. Arta religioasă medievală în Europa occidentală.		
6. Arta iconografică a lui Andrei Rubliov		
5. Renașterea și reînnoirea artei religioase		
6. Arta bizantină a lui Teofan Grecul		
9. Barocul și rococo-ul religios		
10. Arta religioasă în afara Europei		
11. Secolul XIX și provocările artei religioase		
12. Arta religioasă contemporană		
13. Arta bisericească bizantina contemporană		
14. Concluzii / Recapitulare		

Bibliografie

Lucrări disponibile on-line:

<https://bgwebsoft.ro/istoriaartei/category/epoca-de-piatra/>

<https://www.slideshare.net/DnielMotica/istoria-picturii>

<https://artsandculture.google.com/theme/o-scurta-istorie-a-hranei-in-arta-europeana/owISN-8De1XhIg?hl=ro>

<https://vignette2.wikia.nocookie.net/newart/images/5/52/Curs-Istoria-artei.pdf/revision/latest?cb=20151115164246&path-prefix=ro>

<http://pictori.artspace.ro>

Lucrări tipărite, disponibile la biblioteca facultății:

Alpatov, Mihail V., Istoria Artei, Meridiane, București 1965.

Cassou, Jean, Panorama artelor plastice contemporane, vol. I, Ed. Meridiane, București, 1971

Drimba, Ovidiu, Istoria culturii și civilizației, Saeculum 2000.

Faure, Elie, Istoria artei, Meridiane, București 1970.

John Rewald, Istoria impresionismului, 2 vol., București, Editura Meridiane, 1978

Naum, Alexandru, Istoria Artei de la începutul creștinismului până în sec. XIX, Paideia, București 2000.

Răchiteanu, Eugen Basilica Santa Croce - punte între Orient și Occident. Crucea de Lumină a Artei Sacre (Dialog estetic și catehetic), Edizioni Città di Vita, Firenze, 2018, 157 p. ISBN 978-88-32034-02-8

Răchiteanu, Eugen L'Icona nella vita della Chiesa, Editura Metastasio Assisi, 2005;

Răchiteanu, Eugen Arte. Bellezza che incorona il mondo, Ed. Giornale L'Etruria, Cortona 2009;

Lucrări tipărite, disponibile la Biblioteca Centrală Universitară Carol I:

ARNHEIM, RUDOLF, Arta și percepția vizuală, Ed. Polirom, Iași, 2016
 CONNOR STEVEN, Cultura postmodernă, Ed. Meridiane, 1999, București
 GOMPERTZ WILL, O istorie a artei moderne, Ed. Polirom, Iași, 2014
 KANDINSKY WASSILY, Spiritualul în artă, Ed. Meridiane, 1994, București
 PROTTER ERIC, Pictori despre pictură, Editura Meridiane, București, 1972

8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
1. Analiza iconografică și simbolică a unor opere reprezentative din diferite epoci și tradiții religioase și discuții de caz.	Învățare bazată pe investigație Studii de caz și analiză comparativă Grupuri de discuții și dezbateri Prezentări și învățare reciprocă Eseuri reflexive și feedback individualizat	Desfășurare fizică în sală și concomitent, transmitere în sistem videoconferință (Google Meet)
2. Explorarea virtuală a colecțiilor de artă religioasă din muzee importante; analiza arhitecturii unor clădiri religioase prin tururi virtuale.		
3. Compararea unor teme religioase similare (sacrificiul, sfințenia, răscumpărarea) în reprezentările artistice ale diferitelor religii.		
4. Prezentări individuale și de grup alese de studenți pe diferite tematici și privind influențele diferitelor curente artistice asupra artei religioase.		
5. Compararea unor pasaje din texte religioase și a modului în care acestea au fost interpretate artistic. Studii asupra legăturilor dintre imagine și cuvânt în manuscrisele medievale.		
6. Discuții critice asupra artei religioase moderne și contemporane.		
7. Atelier de analiză iconografică și iconologică		
8. Iconografia bizantină și liturgia bizantină		
9. Lumina Crucii și Învierii lui Cristos în iconografia bizantină		
10. Sfinții Apostoli în pictura bizantină		
11. Comemorarea istoriei mântuirii și pregustare profetică a vieții cerești în arta bizantină		
12. „Ierusalimul ceresc” în picturile bizantine		
13. Zgurații bisericilor ortodoxe din România		
14. Biserici monumentale bizantine din Nordul Moldovei		

Bibliografie

v. mai sus, bibliografia pentru curs.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Relevanței disciplinei «Istoria culturii și artei religioase» în raport cu aceste așteptări se asigură integrând perspectivele epistemice (conținuturi axate pe interdisciplinaritate, accent pe metodologia de cercetare), prin adaptarea la așteptările pieței muncii în domeniul patrimoniului religios și prin vizarea de competențe de comunicare și mediere culturală. De asemenea, se au în vedere abordări practice și abilitățile de interpretare culturală, precum și dezvoltarea unei perspective critice și etice asupra artei religioase.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<ul style="list-style-type: none"> Înțelegerea conceptelor cheie, Claritatea și precizia definițiilor, Capacitatea de Analiză și Interpretare, Capacitatea de a contextualiza operele, Gândire critică, capacitatea de a integra perspective din diverse domenii, utilizarea corectă a surselor și a bibliografiei Capacitatea de a realiza o cercetare aprofundată: Se punctează nivelul de detaliu și rigoare în cercetarea proiectelor, studiilor de caz și eseurilor. Studenții trebuie să demonstreze că au explorat resurse variate și relevante pentru temele abordate. Respectarea perspectivei etice în interpretare 	Probă scrisă / orală (2 ore)	50%

	<ul style="list-style-type: none"> • Capacitatea studenților de a recunoaște și respecta diversitatea religioasă și culturală în interpretările și discuțiile lor despre arta religioasă. 		
10.5 Seminar	<ul style="list-style-type: none"> • Realizarea de proiecte și studii de caz; Competențele de comunicare și prezentare; Utilizarea resurselor vizuale: Abilitatea de a utiliza corect resurse vizuale • Abordări inovatoare în interpretarea simbolismului: Originalitatea interpretărilor și capacitatea de a găsi conexiuni neașteptate între elementele simbolice și mesajele religioase sunt criterii esențiale pentru evaluarea creativității. • Participare activă și implicare în activități; Împărtășirea perspectivelor și a experiențelor personale: Participarea activă la seminare și ateliere. 	<p>Verificare pe parcurs;</p> <p>Prezentare orală;</p> <p>Colocviu</p>	50%
<p>10.6 Standard minim de performanță</p> <ul style="list-style-type: none"> • Studentul demonstrează o cunoaștere elementară a conceptelor și termenilor principali • Studentul este capabil să recunoască și să descrie cele mai importante curente artistice și influențe religioase fără a intra în detalii complexe, dar arătând că înțelege trăsăturile lor definitorii. • Studentul poate face o analiză simplă, identificând simbolurile principale într-o operă de artă religioasă și oferind o interpretare elementară a acestora. • Este capabil să plaseze o operă într-un context general (de exemplu, să identifice epoca și religia din care provine), chiar dacă nu intră în detalii sofisticate sau nu prezintă o perspectivă critică. • Studentul utilizează câteva surse de bază pentru a-și susține răspunsurile, arătând că înțelege importanța documentării, chiar dacă nu folosește resurse complexe. • Chiar dacă nu prezintă o bibliografie extinsă, studentul demonstrează că înțelege principiile fundamentale de citare și referință academică. • Studentul este capabil să prezinte ideile într-un mod clar și coerent, chiar dacă nu sunt elaborate în profunzime sau nu prezintă o perspectivă personală puternică. • Răspunsurile sunt structurate logic, chiar dacă analiza nu este foarte detaliată. Studentul poate organiza un răspuns în care să prezinte, de exemplu, contextul operei, simbolurile principale și o scurtă interpretare. • Studentul a participat la cursuri și seminare la un nivel suficient, răspunzând în mod corespunzător atunci când a fost solicitat și contribuind ocazional la discuții. • Studentul demonstrează o atitudine respectuoasă față de subiectele religioase și operele de artă analizate, evitând interpretările insensibile sau nefundamentate. 			

Data completării
10.09.2024

Semnătura titularului de curs
Lect. dr. Eugen Răchiteanu

Semnătura titularului de seminar
Lect. dr. Eugen Răchiteanu

Data avizării în departament
11.09.2024

Semnătura șefului departament
Tarciziu-Hristofor Șerban